

ABRIL

SETMANARI NACIONALISTA D'ESQUERRA

ANY I - NÚM. 10

SURT ELS DISSABTES

BARCELONA, 29 OCTUBRE 1938

Redacció i Administració:

R. Catalunya, 38, 1.

— Telèfon 17135 —

Preu: 50 cèntims

SUBSCRIPCIÓ:

6 pessetes trimestre

Editorial

En circumstàncies com les presents, quan un país viu, com el nostre, moments transcendents, és precís en els seus dirigents, una claredat de visió i una línia de conducta inflexible per a orientar la marxa política del moment i en major grau, si cap, amb mires a l'esdevenidor. Si aquesta condició falla, el poble i el país marxen a la deriva, amb perjudici greu per als alts interessos de la Pàtria.

Són, però, cal reconèixer-ho, moments semblants, els més difícils per a assolir la fermesa precisa a la direcció d'un partit, que té la responsabilitat del govern. Voldríem que la nostra modesta ploma assolís la virtut d'arribar al pensament dels qui menen avui els destins de Catalunya i obtenir d'ells la recapacitació precisa i la voluntat ferma per tal d'estructurar la vida política vers una sola direcció, el sentiment general del nostre poble, el bon sentit racial del qual no precisa d'altra cosa que d'una intel·ligent direcció, servida amb passió abnegada, pels qui en tenen la responsabilitat.

Del 18 de juliol ençà, s'han portat a cap variats assaigs i han desfilar diversos homes pel Govern de la Generalitat, la gestió dels quals en una sèrie de problemes, greus els uns, petits els altres, ha fracassat lamentablement. El fracàs d'uns homes de bona voluntat no fóra més que un episodi, si no es tractés de la repercussió lamentable i en part irreparable, per la bona marxa de l'Autonomia i de la vida de Catalunya, i molt especialment per a la ràpida victòria en la guerra que sostenim.

Es precis rectificar, i que la majoria elegida pel poble, en un sentit i una directriu precisa s'acari valentament amb la realitat. Amb les modificacions aconsellades per les circumstàncies i pels transcendents fets viscuts en dos anys llargs, deu prendre la responsabilitat del Govern, d'acord amb l'esperit dels seus postulats. I si dintre dels quadres d'aquesta majoria, hi ha homes que no sentin serenament la responsabilitat del moment històric que per Catalunya vivim, que retornin honradament a la seva llar deixant en altres mans — mans d'homes potser avui desconeguts en les funcions de govern, però amaratats de fervor patri — la responsabilitat de la cooperació en endagar la política de la nostra terra, d'acord amb la voluntat del poble català. Que es deixin en l'oblit, doctrines, molt respectables com a ideologia, però que la nostra gent no sent ni vol veure-les posades a la pràctica, per quant sent per sobre de tot el desig de sentir-se governada amb els postulats de Democràcia i Llibertat. El nostre poble en el fons repugna i no tolera l'exigència de carrets determinats, siguin els que siguin, però que no responen a l'estructura històrica, social i econòmica de Catalunya.

Femina

L'ORGULL DE L'HEROI

En diferents llocs de la ciutat hem vist en uns grans cartells posats a l'efecte, la següent inscripció: «Cada dona que acomiada al seu fill, al seu marit, al seu germà o al seu promès, sent l'orgull de que a la seva família hi hagi un home que la defensa a ella de les brutalitats dels invasors».

Cada dona que acomiada: es refereix la paraula a l'acomiar a l'ésser volgut en marxar als fronts de combat.

Sí, cada dona que es troba en un d'aquests casos, el sent aquest orgull:

però, aïll, que també, amb aquest egoisme tan nostre — tan humà —, algunes vegades ens havíem dit que més ens estimariem passar-nos-en d'aquest noble orgull per tal de poder tenir al nostre home — fill, espòs, germà o promès — amb nosaltres!

Sí, ens en envanim, les que hi tenim l'ésser estimat, al front; però també — confessem-nos-ho — hem fet i procurat i desitjat, que quelcom, quelcom imprevisit i no pensat, sorgís per tal que no ens hagués de marxar del nostre

costat. I, fins i tot, amb l'egoisme que quan arriba al paroxisme és orb, hem volgut que ens l'haguessin donat per inútil.

Oh, sí, no ens ho volguem amagar: encara que ara ens avergonyeixi l'haver pensat això; encara que ara ens sembli impropri de nosaltres; encara que ara ens reconvenim nosaltres mateixes, reconeixem que més d'una vegada ho hem desitjat que hagi estat així. Que el domini per inútil, que li trobin quelcom que no li rutlli prou bé, que tingui el cor un xic fluix, que pateixi de l'estómac, que estigui dèbil; ah, i tantes absurditats hem pensat amb la nostra follia d'egoisme per tal que no ens el toquesin de vora nostra!

Però, sortosament, aquella rauxada passà prompte i ràpida, i ara que tornem a veure-li amb la llum clara de l'entendiment, veiem que pensàrem il·lusament, impropri de tota dona que com a tal es digui i, que a més, sigui catalana.

«Un home que la defensa a ella», diu la pancarta. I, aïll, amigues, dieu-me, quina dona és la que no ha somniat amb el seu galant enamorat? Abans era el cavaller amb espasa i vestit de ferramentes; els trovadors làngüids i sentimentals; els mosqueters que per a obtenir a l'amada anaven a lluitar a Terra Santa. Avui són els nostres homes, sense espasa, sense bandolines ni rostres pàl·lids; esportius, dinàmics, colrats pel sol de les platges i de les muntanyes, i valents, més valents que aquells, els quals també ara lluiten per haver-nos a nosaltres, per a defensar-nos contra les brutalitats de l'enemic invasor; els nostres homes, que se'ns han convertit amb herois.

I ací ve la reacció de la dona — de nosaltres —. Ha passat aquella rara turbonada — talment aquelles tempestes d'estiu — que ens féu pensar descabelladament; i ara que sossegadament pensem i meditem i sabem i veiem, el somriure inconscient de joia ens fa aclarir el rostre.

I la mare que volia que el seu fill patís de l'estómac o del ventrell per tal de que no li toquessin del costat, quan lleix aquelles cartes que ell li envia des del front, i quan repassa febrós el diari i veu que al front on està ell, el seu fill — encara que no sigui permès el que la reraguarda sapiga on estan els nostres soldats, amb més o menys fidelitat ho sabem — hi ha hagut nous èxits i nous triomfs, sent una mena de joia inefable i gran, immensa, que la fa plorar d'alegria, d'orgull. Aquell heroi, aquell brau combatent, és seu, és seu, és el seu fill! I suauament, dolçament, es passa la mà pel ventre com quan, anys endarrera hi sentia moure's aquell fillet que la comblava d'alegries i que ara la feia mare d'un heroi. I la mare sent tot l'orgull d'ésser la mare d'un heroi!

I l'esposa — la joveçana esposa — que fins amb el seu encègament havia aconsellat — mal aconsellat — a l'espòs de que «mirés quelcom» per tal que no li calgués anar a les trinxeres, quan tremolosa d'emoció reviu les coses viscudes que l'absent li recorda escrites entre l'horrorós concert del foc de les

PAU CASALS

Ens trobàvem a les immediacions de l'edifici de Correus. Devia ésser cap al migdia, quan un bombardeig terrible ens estremí a tots. Els edificis semblava anaven a caure damunt nostre. Uns passos endarreva tots els vitres d'una casa queien damunt l'asfalt amb estridència infernal. L'assalt havia arribat. Als pocs minuts les víctimes eren conduïdes amb ambulàncies i camions de transport. Dones i criatures, en la seva preferència. L'espectacle diari d'aquelles barriades, malgrat la quotidianitat, és horripant. Sempre ens torna el record d'aquell marc trágic.

Encara el llustre del propi dia no ha entrat, un altre espectacle estem vivint. La rèplica del criminos bombardeig del matí? Molt més encara. Una batalla fortíssima contra l'enemic guanyada per un sol home, un català: Pau Casals.

Al nostre Teatre Nacional, el Mestre dels mestres, donava un concert a benefici dels infants i dels vells. Qui va veure aquella tarda al nostre primer teatre, a Pau Casals, es convencé on estava la victòria i la justícia. Solament la República i Catalunya podia gaudir d'hostatjar a home tan il·lustre. I així també a l'exterior, solament on hi ha llibertat i justícia, gaudeixen del seu art preclar. Però, el que més emocionà va ésser la seva crida senzilla i a l'ensens heroica, de comprometre el seu nom personal a una obra tan gran que indubtablement afavoriria la política de no deixar a l'invasor el que tants afanys ens ha costat: la llibertat dels pobles i dels homes.

La seva crida als amos nord-americans a contribuir a l'adquisició de queviures i medicaments pels vells i infants, fou vertaderament una decisió de Pau Casals que restarà per sempre més en la història d'aquesta guerra d'independència.

Pau Casals, amb el seu concert no vingué a consagrar el seu art a Catalunya, sinó resoltament a mostrar al nostre poble que ell estava amb nosaltres i per damunt de tot, dels que més sofreixen les penalitats d'aquesta guerra.

FRANCESC PADRÓS

avançades, sent com si el cor li volgués marxar del pit de la gran satisfacció que hi sent de que el seu home compleixi com un home! I corre a abraçar el fillet mentre mentalment es diu que el seu fill, la seva esperança, també seguiria les petjades del seu pare si precis fos, que el seu fill també seria un heroi perquè fill d'heroi és!

ABRIL

ÉS EL SETMANARI DELS CATALANS NACIONALS